

Lukijalle

Koronavirus on tänä vuonna saanut yhteiskunnat yskimään ja vetäytymään peiton alle, odottamaan toipumista. Poikkeusaika ja yhteiskunnalliset reaktiot pandemiaan ovat herättäneet vilkasta keskustelua, johon filosofit ovat omalta osaltaan aktiivisesti eri foorumeilla osallistuneet. Tässä *Ajatuksen* numerossa julkaistaan aiheesta kolmen artikkelin symposio. Teppo Eskelinen hahmottelee katastrofiaikojen filosofiaa, Simo Kyllönen tarkastelee yksilöiden oikeuksia erilaisten rajoitustoimien normatiivisena reunaehtona ja Henrik Rydenfelt pohtii hyväksyttävän valehtelemisen teemaa poikkeusajan politiikassa. Tätä kirjoitettaessa Suomessa odotellaan ensimmäistenkin rokotteiden myyntilupia, eikä pandemia ole ohi tämänvuotisen *Ajatuksen* saapuessa painosta – sopiikin olettaa filosofisen keskustelun teemasta jatkuvan ensi vuonna.

Korona-aikana monet väitöstilaisuudet on järjestetty hybriditilaisuuksina, vain kourallisen seurattuna tilaisuutta salista ja muiden osallistuessa verkkolähetyksen kautta. Tämän numeron väitöslektiot tarjoavat jälleen hienon katsauksen maassa tehtävään väitöstutkimukseen. Aiheiden kirjoon mahtuu tekniikka Deleuzella ja julkinen debatti cyberavaruudessa; kriittinen yhteiskuntateoria Honnethia ja Bourdieuta yhdistellen ja meritokratian ulossulkevuus; Bradleyn etiikka ja pahan ongelma; persoonuus ja yhteisöllisyys; Merleau-Pontyn havainnon filosofia ja laajentuneen mielen tarkastelu; kontrafaktuaalinen historia, yleisen tiedon edellyttämät ontologiset sitoumukset sekä Gödelin näkemykset intuitionismista ja konstruktivisen matematiikan perusteista.

Ajatuksen ytimen muodostavat vertaisarvioidut tutkimusartikkelit. Mukana on kolme tekoälyä käsittelevää tekstiä, jotka

jatkavat viime vuoden SFY:n kollokvion teemaa. Matias Slavov tarkastelee syy-seuraussuhteen ajallista epäsymmetrisyyttä, Ari Peuhu luonnollisia lajeja ja essentialismia, Tiia Sudenkaarne sijaissyntyttämisen etiikkaa ja Tuukka Brunila Carl Schmittin teoriaa talouden depolitisaation politiikasta. Thomas Wallgrenin ruotsinkielinen juhlaluento puolestaan käsittelee modernia filosofisena ongelmana ja järkeä mahtina.

Suru-uutinen kohtasi suomalaista filosofiyhteisöä marraskuussa - kansainvälisesti arvostetuimpiin suomalaisfilosoifeihin lukeutuva Raimo Tuomela kuoli 80 vuoden iässä. Hänen pitkäaikainen kollegansa, emeritusprofessori Ilkka Niiniluoto laati *Ajatukseen* muistokirjoituksen.

Tähän numeroon päättyy viisivuotinen päätoimittajakauteni. Seuraavaksi päätoimittajaksi SFY:n hallitus on valinnut Panu Raatikaisen; onnittelut Panulle! Toimitus siis jatkaa Tampereen yliopiston Pinni B:n neljännessä kerroksessa, elleivät sitten yliopiston kampuskehityssuunnitelmat siirrä filosoifeja toisaalle. Kiitokset toimittajakollegoille, Inkeri Koskiselle ja Mats Bergmanille, sekä taittaja Risto Koskensillalle. On hauskaa olla seurassa, jossa aidosti kiinnostaa, voiko Bradleyä kovinkaan sujuvasti taivuttaa suomeksi. Harjoittelija Juho Rekola sekä projektikoordinaattori Kalle Laakso auttoivat tekstien toimittamisessa, kääntämisessä ja oikoluvussa, mistä kiitokset!

Erityiskiitokset omasta puolestani vertaisarvioijina viiden vuoden aikana toimineille. Tiedätte keitä olette ja tiedätte, ettei *Ajatusta* ilman näkymätöntä työpanostanne olisi olemassa. Vertaisarvioinnissa käyvät julkaistujen tekstien lisäksi myös hylätyt käsikirjoitukset; jokainen teksti käy vähintään kahdella arvioijalla ja usein useamman kerran. Onkin asianmukaista päätää nämä alkusanat yhtä moninkertaiseen kiitokseen kaikille vertaisarvioijille.

Marraskuussa 2020,
Arto Laitinen